

SHP'NİN KENDİ UMUTLARININ ÖNÜNE KOYDUĞU ENGELLER

Bu çalışmada izlenen yöntem karamsar bulunabilir. Ama bu bir bakış açısı sorunu. Çünkü bu çalışma, partimizin ülkemiz siyasal yaşamında yarattığı olumlu izleri değerlendirmek üzere kaleme alınmamıştır. Tersine, çoğu bilinen, söylendikleri zaman tepki gösterilecek, ama söylenmesi gereken bazı gözlemleri ve yaşanan gerçekleri ortaya koymak üzere kaleme alınmıştır. Bu olumsuz bakış açısının olumlu bir yönelişe katkı sağlama amacı olduğundan kuşku duyulmaması gerekir.

Çünkü eleştirinin çoğunluk hoş görülmediği bir ortamda yaşıyoruz. Eleştirmek ve eleştirilmek, genellikle suçluluk yaratıcı bir durum olarak değerlendiriliyor. Eleştirinin yapıcı yanları göz ardı edilerek, onun içinde yıkıcılıklar aranıyor. Sayın Nadir NADİ "Biz 'Şarklılar' eleştiriden hoşlanmayız. Çünkü aklımızla değil, duygularımızla yaşarız ve eleştirinin mantıksal zorunluluğuna ilişkin Batılı filozofun üç yüz yıl önce ortaya koyduğu gerçeği, yani 'eleştirilmek zaman zaman üzücüdür, fakat eleştirilmemek her zaman için kötüdür' gerçeğini henüz algılayamamışızdır. İster bilgin olalım, ister sanatçı, ister politikacı, bize karşı çevrilen eleştiri sınırlarımızı bozar," derken (Cumhuriyet, 20.08.1989) bizde eleştiriye bakışı ortaya koyuyor.

Oysa eleştirmeden ve eleştirilmeden korkmamak gerekiyor. Çünkü "eleştiri, çağının ve gününün gerisinde kalmış durumların, yetersizliklerin, eksikliklerin, yanlış anlayışların v.b. yapıcı biçimde aşılmasına... yöneliktir. Bu anlamda eleştirinin nihilist ve kuşkucu tavırlara dayanan ve olumsuzun içinde kendini tüketen yıkıcı eleştiriyle hiçbir ortak yanı yoktur" (Buhr-Kosing 1976: 98).

Eleştiri, bir değişimin, değişim sürecinin başlamasının barutunu ateşleyen kıvılcım gibidir. Doğru sanılanla doğru olanı ortaya koyan bir uyarı; öznel görüşlerdeki, tavırlardaki, davranış biçimlerindeki, çalışma yöntemlerindeki nesnel çelişkileri bulmak ve bunları aşmak için kullanılan bir yöntemdir. Yeni bir başlangıcın önsel aracıdır.

Bu aracı parti yaşamında doğru kullanmak gerekmektedir. Bu anlamda her yapıları eleştiri olarak kabul etme olanağı yoktur. Oysa bu çalışmada, adı "eleştiri" olarak konmasa bile, bu amaçlanmaktadır. Partinin yaşadığı geçmişi ve yaşayacağı geleceği bu çerçevede değerlendirilerek, yeni hatalara götürecek gerçeklerin olumsuzlanmasına katkı sağlanmak ereklenmiştir.

Bugün SHP, partimiz, yeni bir arayışın içindedir. Aslına bakılırsa bu, sürekli yaşanması gereken bir durumdur. Çünkü sosyal demokrasi durağan, değişmez bir kurallar demetini kabul eden ideoloji değildir. Sosyal demokrat ideoloji, sürekli yinelemeyi kabul etmez. Peşinde koştuğu şey, sürekli değişimdir.

Ancak SHP'nin şimdiki arayışı, yaşadığı ve olumsuzluklar içeren geçmişini aşma mücadelesidir. Geleceği kucaklama arzusudur. Çağdaş olanın gerisinde kalmama duyarlılığıdır. Bundan dolayı, bu sürecin son derece yoğun biçimde yaşanması ve iyi değerlendirilmesi gerekiyor.

İşte bu bakış açısının çerçevesi budur.

Bu çerçevede 20 varsayım ele alınacaktır.

Bunlar çok genel saptamalarla açılmaya çalışılacaktır. Aslında bu genel aşularak, daha derinlemesine değerlendirmeler yapma gereği ortadadır.

VARSAYIM 1: SHP'DE SOSYOLOJİK GERÇEK İDEOLOJİK GERÇEĞİN ÖNÜNE GEÇMİŞTİR!..

- Sosyal demokrasi 1839 yılından bu yana örgütlü olarak toplumsal yaşamın içinde yer almıştır.
- Sosyal demokrasiyi farklılaştıran temel özelliklerinden birisi, emek ağırlıklı bir kitle partisi olmasıdır.
- Bu, onun sosyal olarak nitelenmesinin temel nedenidir.
- Ama SHP'de bu gerçek, özellikle büyük kentlerde ters yüz edilmiş, sonuçta oluşan yapı, onun bir sosyal demokrat parti olmasının engelini oluşturmuştur.
- Sosyal demokrat, olduğunu söyleyen ama sosyal demokrat olamamış üyelerin oluşturduğu bir yapının, sosyal demokrat değerlere sahip olan, ama üye olmayanların örgütsel önderi olmaları gibi çelişik bir durum ortaya çıkmıştır.
- SHP'nin şu an var olan yapısı, gerçek bir sosyal demokrat parti olması ve sosyal demokrat davranışlar göstermesi önündeki en büyük engeldir.
- Bundan dolayı partinin sosyolojik gerçeği, onun ideolojik yeniden yapılanması ve sürekli sosyal demokrat kimliğe sahip olması önünde bir engel oluşturmaktadır.

VARSAYIM 2: SHP TAM SOSYAL DEMOKRAT BİR PARTİ DEĞİLDİR!..

- Yapı sağlam bir sosyal demokrat karakter ortaya koyamayınca tavırlarda tutarsızlıklar ortaya çıkmaktadır.
- Bu durumda "SHP bir sosyal demokrat parti midir?" sorusunun yanıtı
 - Zaman zaman EVET
 - Zaman zaman HAYIR

biçiminde olabilmektedir.

- Bu ise güven verici, tutarlı, ilkeli ve bütünsel bir kimlikle ortaya çıkamama sonucunu doğurmaktadır.
- Bu durumda hem yapısıyla hem davranışlarıyla "tam" sosyal demokratlaşma, partinin öncelikli amacı olmalıdır.
- Yaşanan süreç ise bunun tersi doğrultuda gelişmektedir. Yani sosyal demokratlaşma süreci, çok üyeyi değil, giderek daha az üyeyi ilgilendirmektedir. Tersini söylene bile, gerçek böyledir. Çünkü sosyal demokratlaşma, daha başka, zor ve zahmetli çabaları gerektirmektedir.

- Bu durumda üye yapısına, iyileştirmeci iyi niyetli duygularla yaklaşma yerine, çarpıklığı köktenci yaklaşımlarla düzeltme yoluna gitmek partiye zaman kazandıracaktır

VARSAYIM 3: PARTİNİN KİMLİĞİ DEFORME OLMUŞTUR!..

- Partinin yaşadığı önemli sıkıntıların başında kimlik sorunu gelmektedir. Parti kamuoyuna sosyal demokrat ya da alışılmış kısaltmayla solcu bir parti olarak yansımaktaysa da, söylendiği gibi bu kimlik oturmuş bir kimlik değildir.
- Gerçek kimliğin yakalanamayışı, ideolojik eksiklikten değil, karmaşık üye yapısından gelmektedir. Partiye üye yazılmak ve üye olmak için yasayla tanımlanan kısıtlamalar dışında bir sınırlandırma getirilmemiş olması, partinin Mevlana Tekkesine dönmesine neden olmuştur.
- Kuşkusuz partide ideolojik belirsizlikler de vardır. Örneğin parti zaman zaman resmi ideolojiye takılıp kalmaktadır. Ama partinin ideolojisi kusursuz olsa da, bu yeterli olamamaktadır.
- Gerçeği söylemek gerekirse, partide “SHP’liyim” diyenler neredeyse azınlık durumundadırlar.
- Partinin üye sayısını gösteren rakamlar, gerçek bir sosyal demokrat örgütlülük ölçüsü olamaz.
- Çünkü partiye oy veren seçmenlerle partiye oy vermeyen üye çelişmesi yaşanmaktadır.
- Partide yaşanan kimlik karmaşası, onu sosyal demokrat olarak görmek isteyenlerde düş kırıklıkları yaratmaktadır

VARSAYIM 4: SHP YENİLEŞMEYE AÇIK YAPISI OLMAYAN BİR PARTİDİR!..

VARSAYIM 5: SHP DEĞİŞİMİ TEMSİL EDEN BİR PARTİ DEĞİLDİR!..

VARSAYIM 6: SHP’DE YAPI HALEN NİTELİĞİN ÖNEMSENMESİNE ELVERİŞLİ DEĞİLDİR!..

- Nitelikli insanlar, kafa olarak değerlendirilmekte, bunların ayaklardan yoksun oldukları söylenmektedir.
- Oysa partide ayaklar çoğunlukta olunca, kafaların sayısı azalmaktadır.

VARSAYIM 7: SHP, KÜRESEL VE BÖLGESEL YENİ DENGELER IŞIĞINDA, KENDİ KOŞULLARIMIZA VE ÜLKEMİZİN TARİHSEL-KÜLTÜREL GERÇEKLERİNE UYAN, HEYECAN VERİCİ, YENİ VE FARKLI YORUMLAR YAPAMAMAKTADIR!..

VARSAYIM 8: SHP SİYASAL DÜZEYİ YÜKSEK BİR PARTİ DEĞİLDİR!..

- Partide güncel yaşam, her şeyin önüne geçmiş durumda Partililer de bu yaşama ayak uydurmuşlar, gidiyor...
- Kim ne yapıyor, kim kiminle birlikte, kim ne söylemiş, Kim kimi destekliyor gibi sorular kafaları dolduruyor
- Parti platformlarında siyaset üretmek değil, bazılarının ürettiği siyasetleri izleme eğilimi egemen
- Ve siyaset daha az konuşulur oldu...
- Örneğin şimdi, kimin genel başkan olacağı önemli; Onun söyledikleri önemli, onlara bir şeyler söyletme eğilimi daha zayıf...
- Aşılması gereken handikaplardan birisi de bu...
- Bunun sonucu, partililer, enerjilerinin büyük bölümünü bu alanda kullanıyorlar, dışarıya daha az enerji kalıyor

VARSAYIM 9: PARTİNİN İYİCE KÜRESELLEŞMİŞ OLAN SÖYLEMİ KARESELLEŞMELİDİR!..

- Parti, kendisini diğer sağ, sol ve sosyal demokrat partilerden farklılaştıran bir yeni söylemi yaratabilmiş değildir.
- Dolayısıyla halkın gözünde, hatta kendi üyelerinin gözünde bile yeni albeniler yaratamamaktadır
- Programını farklı, inandırıcı ve ikna edici biçimde anlatamamak partinin temel sorunlarından birisidir
- Bunu yaratacak olan, en baştan başlayarak, örgütte yetkili olanlardır, siyasi yetkiyi temsil edenlerdir

VARSAYIM 10: SHP'DE ÖRGÜTSEL SÜREKLİLİK GÜVENCELENMİŞ DEĞİLDİR

- Burada sözü edilen, kadrolarda yenileşmenin ve zenginleşmenin olamamasıdır
- Bazı alanlarla ilgili hala güçlü politikalar yok
 - Kadın
 - Gençlik

- Esnaf
- Öğretim Elemanları

v.b.

- Hele hele gençlerin kaynaşmadığı bir hareketin gelecek güvencesinden söz edilemez

VARSAYIM 11: SHP kitle partisi olamama sıkıntısı içindedir

VARSAYIM 12: SHP katılımcı demokrasiyi benimsemekte, temsili demokrasiyi aşamamaktadır

VARSAYIM 13: SHP'nin üye yapısı eşit ve adil demokratik süreçlerin işletilmemesi düşüncelerine neden olmaktadır

VARSAYIM 14: SHP kurumsallaşmış bir örgüt değildir, kişilere bağımlıdır

VARSAYIM 15: Partinin sosyal demokrat olmaya çalışan iç gerçeği ile dışındaki sosyal demokrat gerçek arasında ciddi çelişki vardır

VARSAYIM 16: Parti ülkemiz insanların değişen beklentileri ile buluşmasını sürekli kılamamaktadır

- Parti, kendi içine kapanmış durumdadır
- Parti, bazı toplumsal istemlerin gerisinde kalmaktadır

VARSAYIM 17: SHP sivil toplumu önemseyen, ancak sivil toplum alanıyla bütünleşemeyen bir partidir

VARSAYIM 18: SHP'de erdem geri planlara düşen bir faktör durumundadır

VARSAYIM 19: SHP toplumun değişen beklentilerinin önünde yer alma dinamizmine sahip değildir

- SHP toplumsallaşmış sorunların çözümünü projelendirilmede ve çözümler üretmede yeterli olamamaktadır
- Bugünün sorunu, 11-12 Eylül Kurultayı... Herkes bunu konuşuyor... Ama parti bu Kurultay'dan bu sorunları aşarak, ya da aşma kararları alarak çıkamazsa, kimin genel başkan olduğu benim için önem taşımamaktadır
- Süreç sertleşmektedir
- Dileğim bu mücadelenin, partinin iç bütünlüğünü bozacak kadar sertleşmemesidir; ancak bu konuda kaygılı olduğumu belirtmeliyim...
- Kuşkusuz gelişmeler partili olan ve olmayan kamuoyu tarafından değerlendirilmektedir. Ve değişik adayları destekleyen gruplaşmalar oluşmaktadır.

- Doğru olan ve olmayan şeyler söylenmektedir...
- Siyasette taraf olabilmek gerekir; ne şiş yansın ne kebab, hele bir güç oluşsun, iki tarafa da şirin görüneyim yaklaşımları, siyasi ahlakla bağdaşmaz...
- Taraf olmak onurlu bir tavidir. Ucunda kazanmak da yitirmek de olsa onurludur...
- Ama tarafım diye, diğer tarafı yalnızca kötülemeye kalkmak, doğru değildir. Hele hele desteklenmeyen genel başkan adayları için ileri geri konuşmak da sorumsuzluktur. Bu çatı altında A kişisi seçildiğinde O'nun partiyi ANAP'la birleştireceğini söylemek, bütünleştirici bir tavır olamaz...
- Kuşkusuz adaylar öncelikle sosyal demokrasi sınırları içinde kalmak zorundadırlar... Ama sağlaşmaktan söz ederken, sınırı belli olmayan bir sollaşmayı savunmak da bu partide bir ideoloji karmaşası yaratır.
- Asıl olan, partiyi kuru, hamasi, genel söylemlerden kurtarıp, ülkemiz için somut çözümler üretme noktasına çıkarmaktır.
- Yoksa herhalde kimse siyaseti bir tatmin alanına dönüştürmeyi istemiyor. Ben buna inanmak istiyorum. Eğer siyaset böyle bir alana dönüşürse de yozlaşır.
- Çünkü tatmin eşikleri oluşmamış bir toplumda yaşıyoruz. 40 yaşına gelindiğinde bile, 7 yaşında bisiklete binememiş olmanın tatminsizliği siyasete yansıtılırsa, bundan siyaset kurumu zarar görür.
- Parti, diğer partilerden farklılıklarını hızla yitirmektedir
- Parti, zaman zaman resmi ideolojiye takılıp kalmaktadır
- Parti, ülkemiz koşullarında çağdaş bir sosyaldemokrat parti olmak zorundadır
- Partinin örgütlenme modeli ve üye tabanı, biraz da bu yapı nedeniyle yenilenememektedir